

2026-10-14

§ 53 2026.218 VON

Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter**Ärendebeskrivning**

Den 23 april 2026, § 26 VON gav vård- och omsorgsnämnden förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter, vilket innebär att medarbetaren jobbar 80 procent och 20 procent går till kompetensutveckling och återhämtning.

Beredning

Vård- och omsorgsförvaltningen har i skrivelse den 5 oktober 2026 lämnat följande yttrande:

Förvaltningen har genomfört en omvärldsbevakning och i den har det inte identifierats några kommuner som tillämpar arbetstidsförkortning inom omsorgsverksamheter för hela arbetsgrupper. Däremot förekommer olika varianter av arbetstidsmodeller kopplade till helgtjänstgöring. Dessa modeller innebär vanligtvis en arbetstidsförkortning eller annan kompensation för de medarbetare som väljer att arbeta fler eller samtliga helger enligt verksamhetens behov. En arbetstidsmodell där tid avsätts för kompetensutveckling och återhämtning bedöms kunna bidra till att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Modellen kan skapa bättre förutsättningar för kontinuerlig kompetensutveckling, ökad återhämtning och ett mer hållbart arbetsliv för medarbetarna.

Att införa en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag innebär ett ökat behov av bemanning för att upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser eftersom en del av medarbetarnas arbetstid omfördelas från brukarnära arbete till kompetensutveckling och återhämtning. Kompetensförsörjningen utgör redan idag en betydande utmaning inom omsorgsverksamheterna. Särskilt inom äldreomsorgen råder brist på utbildad personal och rekryteringsbehovet förväntas öka de kommande åren. Om verksamheterna inte lyckas rekrytera det antal medarbetare som krävs för att kompensera för den minskade brukarnära arbetstiden finns en risk för att arbetsbelastningen för befintliga medarbetare ökar, vilket på sikt kan medföra negativa konsekvenser för arbetsmiljön och leda till ett ökat behov av övertidsarbete.

Beräknade kostnader för införande av en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag uppgår till cirka 89,5 miljoner kronor per år. Beräkningen utgår från att 20 procent av medarbetarnas arbetstid avsätts för kompetensutveckling och återhämtning. För att upprätthålla nuvarande nivå av brukarnära insatser bedöms detta medföra ett ökat behov av bemanning motsvarande cirka 130 årsarbetare. Vid beräkningen har hänsyn tagits till att verksamheterna redan idag avsätter tid för möten, utbildning och liknande aktiviteter. En schablon om fem procent har därför räknats av. Det faktiska bortfallet av brukarnära arbetstid har därmed beräknats till 15 procent. Beräkningen omfattar endast medarbetare med oregelbunden arbetstid. Beloppen är uppskattningar och inkluderar lön samt personalomkostnader.

2026-10-14

Utöver den beräknade merkostnaden tillkommer kostnader för rekrytering och introduktion av de medarbetare som behöver anställas för att täcka det ökade bemanningsbehovet. Det kan även uppstå behov av ytterligare chefs- och arbetsledarresurser för att hantera större personalgrupper.

Kostnadsberäkningen omfattar inte eventuella kostnader för kompetensutvecklingsinsatser. Då verksamheterna redan idag avsätter resurser för kompetensutveckling är det svårt att bedöma storleken på en sådan merkostnad. Kostnadernas omfattning är beroende av hur kompetensutvecklingsdelen i modellen utformas och vilka insatser som väljs.

Förvaltningen har inte identifierat några studier som visar vilken påverkan en arbetstidsförkortning av detta slag har på sjukfrånvaron inom omsorgsverksamheter. Eventuella positiva effekter på frisknärvaro, arbetsmiljö och personalomsättning är därför svåra att bedöma och har inte beaktats i kostnadsberäkningen.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att det i nuläget inte finns tillräckliga förutsättningar för att införa en arbetstidsmodell enligt nämndens förslag.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

1. Återrapporteringen godkänns.
2. Uppdraget från den 23 april 2026, § 26 anses därmed slutfört.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Återrapportering av utredningsuppdrag gällande möjligheten att införa arbetstidsmodellen 80/20 inom nämndens brukarnära verksamheter

				Utdragsbestyrkande
--	--	--	--	--------------------